

Előfizetési árak:

Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Évnegyedre 1 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz „Deésen megyeház” s legzélszerűbben postai utalvánnyal küldendők.

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Hirdetési díjak: Egy 45 négyzet centimeter tért elfoglaló egyszeri hirdetési díja 50 kr., ezen fölül 90 négyzet centimeterig 1 frt s így tovább, a helyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr. Kedvezményül 4—10-szeri beiktatásnál 50%, 11 és többszöri beiktatásnál 10%-nyi díjleengedés.

Ismeretlen kézből jött cikkeket nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Megjelenik minden vasárnapon.

A lap szellemi részét érdeklő levelezések a szerkesztőséghez intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési felhívás

a

„Szolnok-Doboka”

társadalmi, közgazdászati és szépirodalmi hetilap második évfolyama első negyedére.

Évnegyedes t. előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket az 1877-ik év első negyedére, nehogy lapunk szétküldésében fennakadás történjék, jó eleve megújítani szíves edjenek.

A „Szolnok-Doboka”

előfizetési ára:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Évnegyedre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 15 kr.

A megrendelések legzélszerűbben postai utalvánnyal lapunk kiadó hivatalába a megyeházához küldendők.

Szolgabíró urak tudósításait a körjegyzők, községek és saját részükre eszközendő megrendelések iránt egyszerű levelezési lapon is szívesen fogadjuk; az előfizetési pénzeket alkalmilag történendő személyes találkozásunkkor vagy posta útján később is utánvesszük.

Deés multjához méltó jövője.

I.

Erdély magyar városai között egyetlen egy sincs, mely akár fekvése, akár történelmi multjánál fogva Deést — e megye ősi székhelyét túl szárnyalhatná. Magas emelkedett helyen áll a város az egyesült Szamos balpartján. Mindenfelől sziklás hegylánczok környezik. Nyugotra és északra tágas völgyekbe néz le, hol a sűrű falvak — mint megannyi csillagok terülnek el, s a szemnek gyönyörű kilátást nyújtanak. A hegyek tetején létező várromok s a szélrózsa minden irányában idesugárzó ország- és mellékutakról látva, látható, hogy Deés a hajlankórban legfontosabb erősség volt.

Innen hadászati tekintetben jelenleg is

Erdély egyik főkulcsának tartják. Katonailag megállapított elv az: ki Deést bírja, az bírja fél Erdélyt.

Nem csuda tehát, hogy honszerző őseink is e várost foglalták el legelőbb, s innen indultak el a többi Erdély, s Bihar meghódítására.

Deés volt a támpont, honnan szent László vezette a Kunok ellen győzelmes hadviselését.

Itt van Rákóczy őspalótája, melynek még most is fennálló Szamosfelőli erkélyéről nézte a fejedelem, míg vezérei a széles völgyben táborzó hajduk, jászok és székelek dicső csapatjai fölött hadgyakorlatokat tartottak.

Majd maga is aranycsatáros ménen lement a gyönyörű hadsereghez, s tartotta a történelmileg fennőrzött beszédet: „Recrudescunt vulnera carae patriae hungariae” s gyújtotta őket az eltiport hon szabadságának visszaszerzésére.

Ennyi szent emlék levén Deéshez kapcsolva: az ellenség is eleitől fogva e városra fente leginkább fogát. Több ízben földig rombolták; lakóseit kardra hányták. Básta, Rudolf alatt 10,000 drb aranyon kibérlett Mihály oláhországi Vajdával egyesülve, a Maros mentén létező minden magyar helységet és várost lerombolván, s lakóseit nem- és kor különbség nélkül legyilkolván; 1602-ben Deésre vonult, s itt a Rézsahegyen ütött tábor. Vérengző Vallonaival, városunk s templomunk porrá égetése után, innen indult a Szamos mellékén létező protestáns tömör magyarságtól lakott falvak elpusztítására, s a Bethlenben és Beszterczén megvonult magyar menekült főurak és delnők kifosztása — s legyilkolására. Városunkat dúlták fel s hamvadták le a mult század elején az osztrák labanczok Heiszler és Rabutin népirto halai. Itt kezdődnek a Belső-Szolnok és Dobokamegyékben létező számos desolata ecesiák.

Deésen törtek meg eleitől fogva egész 1848—9-ig a vérivó hadak. E város állotta ki mindig a tűzpróbát. De bár a város lakóival együtt több ízben elpusztult: mégis, mint a phönix hamvaiból, mindannyiszor szebb fényben újra támadt.

A megyei és városi értelmiség azonnal, hogy fellékelkelhetett: minden erejét összeszedte, hogy e várost, mint a magyarság ősi tűzhelyét helyreállítsa.

Már a nemzeti fejedelmek korában Deés-városa nemességet és kard jogot (jusgladii) nyert. Földbirtokok (antiquae sessiones) osztattak ki a magyar betelepülőeknek. Minden gond oda lón irányozva: hogy Deés városa a magyar elembe napról-napra, időről-időre gyarapodjék. E végből a nép vagyoni és erkölcsi emelkedésére mindent megtettek.

Kereskedés, mesterségek, földmívelés és az ipar minden ágazata virágzásán munkáltak. Továbbá az egyházak, iskolák és művészetek gyarapodásaiban keresték és találták az illető egyházi és világi előjárók legfőbb örömeit. Szóval kétszeres erővel törekedett a megyei és városi birtokos nemesség: Deést mint ősi anyavárost, mint a magyarság tűzhelyét, az ellenség pusztításai után minden időben helyrehozni és szebbé teremteni, hogy mint volt a multban, jövőben is legyen a magyar nemzetiség világító tornya az észak felől örvényző sötétség ellenében.

Emelte Deés méltóságát a nemzet szemében az is: hogy mint törvényhatóság ősi székhelye, önálló tanácssal és igazságszolgáltatással bírt. A város feje — hadnagy nevet — (ductor nobilium) viselt, ki a főispánnal együtt a megyei nemesség soraiban saját külön zászlóval vitte csatába a város polgárait.

A városi tanács annyira érezte hatalmát, hogy Vajda Gábor hadnagysága alatt egy Hollenek nevű nyergest örgyilkosságért, pallos jogával élve, kivégeztetett, mely tényért azonban a kormánysszék, hogy az ítélet

napontai gyötrelmemhez egy fájdalom sem hasonlítható!!“

„Az istenért Fanny, mérsékelj magad! Mi történt?”

„Semmi,” válaszolá Fanny metsző gúnnyal, épen semmi. Hogy ő nélkülem élni, boldog lenni nem tud, arról egy év óta napoként, óráként számtalanszor meggyőződtem. De ez a viszony már régóta kérdéses, lehetetlen . . az a folytonos hevület, mely minden más életet fölemésztene; az a kölcsönös merevség minden találkozás alkalmával; és az a lesújtó idegenkedés a boldogságtól! Ez az ég és föld közötti élet a legerősbet is megsemmisítné! A hercegné kérdésekkel ostromol . . fenyegetődzik, hogy előbb-utóbb elhagyjuk Rómát . . mi tevő legyek? Itt maradjak? Áldozatul hozzam neki a világi tekintetek utolsó foszlányát? Vagy saját vesztembe rohanva, kövessem Grassalkovich hercegnét?”

„Idáig még nem jutottunk! légy bátor Fanny! Thorwaldsen becsületes ember.”

„Valóban az! főnkelt és aranytisztia jellem. Mindazonáltal sötét sejtelveim vannak, hogy ezer akadály és aggodalom környezi a nagy és nemes férfit. Valami gátolja őt elhatározásában. Ő nem az a férfi, ki merészen belevágná valamibe, ő nem ura sorsának. Inkább elvérzik hallgatva és másokat kétségben hagy!”

Fannny végre egy hoszasan visszafojtott sohajban tört ki. Louise hasztalan tett mindenféle kísérletet a hatalmasan felizgatott nő megnyugtására . . záporként csordultak elő a legforróbb

A „SZOLNOK-DOBOKA” TÁRCÁJA.

Thorwaldsen szerelme.

Beszély.

Irta:

Freiberg Gunter.

(Folytatás).

„Mondd inkább: libáskája egy gunárnak, menyasszonya egy szegény ördögnek,” nevetett az élénk Fanny, s a zöldszegélyű tükör előtt lágy, tarka selyemből készült római övét egyengette.

Louise barátnéja sötét fürtjei közé, melyek Thorwaldsent foglyul éjték, mint Saleika fürtjei az élet és halálban hü Hatemet, egy nyíló szekfüt tűzött. „Gyakran neheztem,” tevé hozzá a nyájas festőnő, „jegyesek iránt tanusított dolyfös magaviseletedért.”

„Bah! ő egy feszes philiszter volt, testestől lelkestől valóságos Istók bátyó. Csak a csúcsos sipka hiányzott . . pipa és burnótszelence fényesen voltak képviselve.”

„Kegyetlen! ő igen jó ember volt, s te rútul bántál vele. Gondolj csak reá, mennyire visszaéltél példátlan jószívűségével, midőn egyszerre két rózsaszín-selyem öltönyt kértél tőle.”

„Önként értetődik egy uszályruhát a te, egy másikat az én csekélységem számára. Nem voltunk-e elragadók bennük? Még ma is zajos örömet érzek e csinyen. De komolyan beszélve: méltó volt-e az a madárváz, (hagyjuk ki a jó

szívet és jóakaratot a számításból) hogy élettársa legyen a te Fannydnak?”

„Nem,” válaszolá Seidler Louise hévvel, „te, ki magasabb célra születél, igen nagy szerencse lettél volna az egyszerű thüringiaira nézve. S könnyes szemekkel zárta keblére gyermekkori barátnéját. Ez csábos fürtös fejét Louise vállára hajtva, komoly szomorú hangon válaszolt: „Louise, mindazonáltal nem tagadom, hogy igen könnyelmű és közönyös voltam a szerencsétlen iránt, kinek halálos tört döftem szívébe, midőn szavamat gúnykacaj közt vettem vissza s Éva szülötteinek egész kegyetlenségével bántam vele. Goethe iszonyu állítása: „Denn alle Schuld rächt sich auf Erden¹⁾ gyakran mint az utolsó ítélet harsonája járja át lelkemet. . . Eddig kedves barátnőm, nem értem el a cél, mely után annyira sovár-gok, a cél, melyre úgy törekszem, mint a zarándok a csodatevő kép felé, melyhez vérző tér-dein csuszik. . . Hidd el, Louise, messze vagyok attól! Miért nézesz oly vadul? Oh! látom a szemrehányást szeméidben . . Te azt hiszed, hogy hiányzik bennem a büszkeség, a valódi női méltóság . . légy könyörületes! Forró szenvedélylyel szeretem Thorwaldsent . . nem oly könnyű a szívet széttépni, s az egek egéből a sötét sirba szállni alá! Te Louis, végtelen állhatatossággal csüngesz egy halotton; vőlegényed a Napoleon ellen folytatott harcokban elesett . . fölfogom mit szenvedhetél, s mégis esküszöm, hogy az én

¹⁾ Minden bűn bűnhődik már a földön.

fellebbezve nem volt az egész tanácsot hivatalból elmozdította, egyszersmind kardjogától is örökre megfosztva lőn. Azonban, akkor az a hit volt elterjedve, hogy a tanácsot e pirongság azért érte, mert az illető német volt.

A következő időkben annál inkább igyekezett a város, és a városban a megye szellemileg emelkedni.

És nemsokára Deésről megyénk zászlója az egész országra kiragyogott. Elkezdődtek a dicső hazafi-mozgalmak. Miről azonban a jövő számban.

Zömlén.

Megyei élet.

Deés, 1876. december 1.

Szolnok-Dobokamegye rendkívüli közgyűlése.

(Vége.)

Tehát nem vesszük meg sem a Rippel-féle, sem a más szomszédos telkek egyikét sem, nem pedig takarékoskosságból, mert megyénk vezérférfiainak elve és intentioja épen a takarékoskosságnak, a megye lakóinak jóléte s a közrovatoktól való lehetséges megkímélése. Kiepitjük saját diszes megyeházunkat, azon eszközünk saját erőnkhez képesti javításokat úgy, hogy abban mindennemű, itten székelő hivatalokat elhelyezünk, azon állami pénzügyi hivatalokra nézve, a melyek a megyeházánál talán még elhelyezhetők nem volnának, milyenek az adó és illeték kiszabási hivatal, adófelügyelőség és pénzügyőri biztosság, a melyek jelenleg az állam által kibérelt helyiségekben helyezvők el, javaslatokat teendünk illető helyre arra nézve, hogy a postaútczában évtizedek óta üresen álló 5—6 ezer forinttal mintegy 25—30 irodai helyiségre átalakítható állami épület e célra szintén átengedessék, mely körülmény által a szamosújvári bizottsági tagok azon aggodalom teljes állítása, mintha itten középületekbe hiányt szenvednénk s csak kizárólag a nép megterhelhetettségére támaszkodnánk — a valósággal meg nem egyezik.

A községek 1876-ik évi zárszámadásai és 1877-ik évi költségvetési előirányzatai az állandó választmány javaslatai értelmében láttattak el, s a szükséges számvevői észrevételekkel azon rendeltetéssel adattak ki, hogy a rovatali lajstromok utólagosan lesznek bekérendők.

Némely körjegyzők a múlt évi zárszámadásokat még maig sem adván be, azok átvizsgálása lehetetlen volt, nem ártana tehát az ily rendetlen jegyzőket a kik 11 hónap lefolyta alatt sem képesek a múlt évi számadásokat betérjeszteni, egy kis fegyelmi vizsgálattal pontosságra ébreszteni.

könyük. „Bocsáss meg“ mondá végre a szenvedő halkan, „elfeledém, hogy ma az örömnapja van! valóban hálátlan vagyok. Te nemes lélek, megindító barátságot tanusítasz irántam! miért panaszkodom? Hisz lehetséges ennél kedvezőbb megoldás is! lehet, hogy a keserű kétségek után boldogító remények derült hajnala mosolyg felém, s telt marokkal szorja a rózsákat, mint Guido csodaszép festvényén látható!“

Csengetyűszó hangzott. Louise testes gazdaszszonya lépett be.

Fanny egy pillanatra a mellékszobába vonult s forró szemeit friss vízzel hűtötte le.

Kik a múlt év tavaszán Fanny első megjelenését Seidler kisasszonynál örömteljes eseménynek tekintették, majd mindnyájan megjelentek névünnepe. Thorwaldsen, ki Bröndstedt régész társaságában jelent meg, ez alkalommal nem váratott magára. Herzné asszony, ki Rómát nemsokára elhagyni készült, egy pompás kalácsot hozott. Humboldt né asszony s leányai, Karolina és Gabriella, érdekes sodronyművű dísz tárgyakat hoztak. A számos német művész alig talált egy körben helyet. Sorsjátékot rendeztek, nyerevények nélkül; illuminatiót rögtönöztek; nem volt hiány az alkalmi versékből sem. Seidler Louise naplójában, körülményesen ír a cserépedényben készített puncsról, mely ősi szokás szerint narancsvirágkoszorúval volt körülvéve.

Fanny az ünnep királynője, minden lelki fájdalomról megfeledkezett. A jelen igen is sok élvezet nyújtott: kék szemei sohasem voltak ked-

Mivel végre a számadások nem vezettetnek minden községbe egyöntetű szabályossággal, a körjegyzők a szükséges utasítások vétele s a községi számvitel tanulmányozása végett a központba, a megyei számvevőség elé fognak idéztetni.

Földmivelés, ipar- és kereskedelmi ministeri leirat folytán, Deés, Szamosújvár, Szék városokban, továbbá Retteg, Bethlen és Magyarláros nagyobb városos helyeken hatósági felügyelet alatt álló mázsálók felállítására elrendeltetett.

A megyei közmunkaügy kezelése, a közlekedési ministerium felhívása folytán az ellenőrzési jog fenntartása mellett a közgyűlés hatásköréből a közigazgatási bizottságra ruháztatott.

Elhatározottat, hogy valamennyi vallás-felekezetű egyházaktól az anyakönyvek másolatai, a megye által adandó nyomtatványokon a megyei levéltár számára minden év végével bevétesse.

Ezen intézkedés alapja az 1825-ik évi XXIII. t. cz. és főispán ur ezen kezdeményezéssel az „unio“ megvalósítása által immár Erdélyre is kiható törvény fogantatását eszközölte.

A tanácskozást egy percre azon kellemes intermezzo szakította meg, hogy főispán ur ő méltósága öt állami hivatalnokot; a közigazgatási bizottság tagjait — tiszteletbeli megyei tisztviselőkké — és pedig Bruszt Ignác kir. ügyész megyei tisztviselő, Liber József kir. tanfelügyelő, Várjon Lajos kir. mérnököt és Gerberth Hugó táviratisztet főjegyzőkké, Danczkay Antal kir. adófelügyelőt pedig megyei pénztárnokká nevezte ki. E kinevezés által az illető urak a megyebizottsági közgyűléseken tanácskozási jogot nyervén, alkalmuk nyílt a megyei közügyek megvitásánál sokoldalú szakismereteiket értékesíthetni.

Itt is világos bizonyítékát adá főispán ur igazságszeretetének és elismerésének, s azon balhiedelmeket, mintha közte s a kir. adófelügyelő között bármily csekély feszült viszony léteznék, teljesen és tényleg megegyeztet.

Deés város képviselő testületének azon határozata, hogy az önkéntes tűzoltó-egylet 100 tagja a városi közmunkától 1877-ik éven kezdve felmentessék, jóváhagyó tudomásul vétetett.

Végén csattant az ostor, most következett még csak az igazi hadd el hadd. Ugyanis: tárgyalás alá kerülve a Szamosújvár városi országgyűlési képviselők által Szolnok-Dobokamegye székhelyének Deésről Szamosújvárra leendő áttétele iránt a képviselőházhoz beadott indítvány ellensúlyozása érdekében Róth Pál bizottsági tag — és kérem jól megérteni „nem Deés város polgármestere“ részéről bejelentett felirati javaslat. E javaslat jóllehet a Szamosújvár városi bizottsági tagok részéről nagy megtá-

vesebbek, sohasem ragyogtak nagyobb bensőség-gel; ép úgy sugárzott Thorwaldsen az öröm- és meghatottságtól.

Végre az ünnepeltet „Eviva Fanny!“ kiáltások közt az asztalra emelték, kijelentve, hogy ő az összes Muzsák között a legszebb. Többszörös kíváncsra, kedves hangon, német és olasz dalokat énekelt. Thorwaldsen nem volt képes magát tovább fékezni: kezében ragadván az illatos narancsvirág-koszorút, kedvesének hullámmzó fürteire tette. Tudvalevőleg délen a menyasszonyok, menyegzőjük napján narancsvirágokkal ékítik fejüket.

A jelenlevők azt hitték, hogy ezt ünnepélyes megkérés fogja követni, s a költői lélekkel megáldott berlini Klein Augusta már köszörműtorkát, hogy a Geniust és Musáját rimekre hangolja; régóta „tartogatott“ egy üdvözlő verset, melyre még alkalom nem kínálkozott.

Hanem, oh csalódás! Fanny tovább énekelt s a döntő szó kimondatlan maradt.

A társaság éjfél tájban oszlott el. Bröndstedt egy ablakfülkében hosszasan társalgott Thorwaldsennel; egy szemtanu elbeszélése szerint, e társalgás következtében feltűnő halványosság és levertség volt a dánon észrevehető. Azonban, a jó éj kíváncs alkalmával, titokban e szavakat sugta Fanny fülébe:

„Villa Ludovisi — holnap délután három órakor!“

Épen nem volt rendkívüli, hogy Thorwaldsen öt sétára szólította föl, mindazonáltal egy

madtatásnak lett kitéve, névszerinti szavazás folytán 101 szavazattal 7 ellenében a maga valóságában, úgy a mint szövegezve volt és helyeslések között felolvastatott elfogadva lőn, s még a gyűlés napján a képviselőházhoz leendő benyújtás, s valamennyi országos képviselő között való kiosztás végett Simó Lajos képviselőnk czime alatt postára adatott. Nem fejtegetjük itt azon alapos indokokat, melyeknél fogva a megye székhelye észszerűbben van Deésen elhelyezve, mint volna Szamosújvárra áthelyezendő, erről elég tág értelemben tájékozhatta magát a közönség magából a feliratról, mely lapunk múlt számához csatolva volt; itt egyedül a vitatkozás részleteire szorítkozunk, s a sokoldalról tett helyes, s egy jelentéktelen töredék ellennyilatkozataira reflektálunk. A Szamosújvár város részéről megjelent megyebizottsági tagok majd mindenike hozzá szólt; feleslegesnek tartották a felirat felterjesztését, s annak egyes kifejezéseit kihagyandóknak javasolták. Történtek kifakadások is: zokon esett jelesen annak felemlítése, hogy „Szamosújvár lakossága felvette a nemzet nyelvét, de annak mozgalmas közéletétől magát lehetőleg távol tartani igyekezett,“ pedig nincsen miért feljajdulni, mert igaz, s a felirat szerzője csak kiméletből hagyta ki az adatok felsorolását. Hogy többet ne említsünk: Szamosújvár mindent elkövetett az országútnak a városon keresztül való vezetése megátalására és Szamosújvár gördített akadályokat 1844-ben az elé, hogy Dobokamegye tisztsége ottan magát be ne fészkelhesse (lásd erdélyi híradó 1844 évi 37-ik számát) Tehát a milyen volt a mosdó, olyan a törölköző, s feliratunk a valóságnál egyebet nem is tartalmazott, mint a szamosújvári képviselő urak által a képviselőház elé terjesztett, Deés városát sötétben illusztráló kiméletlen javaslatot alaposan megegyező érveléseket.

Szóltak többen, egyik a „nem átalottak“ kitétel helyett nagy derűtség közepette „nem restellették“ szavakat ohajtotta a feliratba betétni, másik az örmény elnevezést vélte sértőnek, harmadik más egyéb sat. a végezel csak az volt, hogy a felirat késleltessék.

Mánn megnyugodott, megértvén, hogy a feliratot nem Deés város polgármestere mint ez a tárgyorozatban állott, hanem Róth Pál megyebizottsági tag szerkesztette. Muntyán Ágoston a lapunk 8-ik számában az itteni szállásbőségről megjelent cikkben foglaltakat akarta volna dementirozni, legvégül javasolván: „ne menjünk nyulak ellen grupp-ágyuval“ — hisz Deésről a megye székhelye közérdekből sem lévén Szamosújvárra helyezhető, a képviselők ismert javaslata úgy a közvélemény előtt, mint az

csalhatatlan szózat sugá neki: „Most egy életbe vágó elhatározásról van szó...“ s úgy érzé, mintha egyszerre vakító világosság s mély sötétség venné körül.

* * *

Ugyan ki gondolná, hogy a hullámmzó tömegekkel lepott Barberini-tér közelében mély magánnyal kínálkozó vadon park lehessen, végtelen mezőkkel, tömkelegekkel, repkénnyel befutott sziklacsopordozatokkal, szökőkútakkal és tavakkal? egy selva incantata, egy bűvös erdő, a mint Tasso megénekelte és Rhigini zeneileg lefestette! E pusztaság bejáratánál csarnok állott, melynek világhírű csoportozatai: „A haldokló barbar és neje,“ „Electra és Orestes“ minden műismerőt állandó bámulatra ragadtak; nagyszerűsége nézve azonban mindezeket tulragyogott a colossalis Juno-fő... ezt Goethe Homér egy énekével hasonlítja össze.

Villa Ludovisi! neved említésére mindazok szíve hevesebben dobog, kik vallásos kegyelettel tekintik a szépet. A lombdús platanok közül mintha Platen verse hangzanék előnkbe:

„Ueberall dir günstig
Weht ein Gott dir zu,
Darum liebebrünstig
Handle, wandle du!“¹⁾
(Folyt. köv.)

¹⁾ Mindenütt egy jóindulatu isten lebeg körülte, áldozz tehát a hő szerelem oltárán.

országában is esik: a székhelynek Deesen való meghagyását tárgyzó felirat ez ágát pártolta, a mellett azonban az éleseknek állított kitételek miatt nem szavazott. 5 szamosujvári bizottsági tag — Muntyán és D. K-án kívül — valamennyien, még Szamosujvárt lakó bizottsági tagok is, a kik nem saját énjöket, nem helyi, hanem közérdekeket tartottak szem előtt, úgy gr. Bethlen Sándor és Mánn Gábor, Deés s illetőleg a felirat mellett szavaztak.

Ha egy fontos ügy hátráltatására célzó hoszszaadalmasság helyeselhető volna, az elismerés első sorban Gopcsa Joáchim szamosujvári bizottsági tagot illetné, a ki beszélő tehetségéről teljes bizonyítékot adott, mindenről megemlékezett a mi Szamosujvárt előnyös lehet, a többek között áttért a prozaiakra is, hogy ott még a murek is edesebb mint Deesen; csak éppen azt nem tudta bizonyítani, hogy földrajzi és sok más tekintetben a megye lakosságának kényelmesebb volna-e Szamosujvárra mint Deésre járni el, pedig azzal is érvelt, miszerint a megye székhelye M.-Láposon, sőt Hollómezőn úgy bárhol is lehetne, mert ha a bizottsági tagok a távolság miatt a gyűlésekre el sem mehetnek, a törvény gondoskodván, hogy „a gyűléseken a jelenlevők határozhassanak“ valaki csak elmegy bár a közelből s határoz majd az. Szép argumentum, alapos indok arra, hogy a székhely Szamosujvárra tétessék át, hiszen ha mások a gyűlésekre el sem mennének, majd határozának aztán a szamosujváriak. Beszélt Gopcsa ur virágos nyelven is; Deés városát hasonlítá egy öreg kaktushoz és Szamosujvárt egy szagtalan rózsához, udvariasságra hívta fel a megye közönségét, kérésén, miszerint intézzen aziránt feliratot az országgyűléshez, hogy az itt elhelyezett hivatalok Deés és Szamosujvár között megosztassanak.

Látván végül, hogy sületlen beszéde általános rosszszalással találkozok, (ha a zajos kacaj ily alkalmakkor a rosszszalás kifejezéseül tekinthető) elkezdett szalmázni, indítványozván: miszerint a megye székhelyeül „a némai fogadók“ elnevezés alatti 3—4 házból álló telep jelöltesék meg; mert miután e hely a Deés és Szamosujvár közötti vonal középpontját képezi, egy építendő lóvonatu vaspályán mindkét város közel éri a megye székbelyét, s ez úton mindkettőnek elég levén téve: „szent a békesség.“ Eszünkbe jutott Salamon ítélete; ily sorsra akarta Gopcsa ur a megye székhelye kérdését juttatni; ezen impartialis magaviselete végül szánalmat keltett minden oldalról s „eláll! eláll!“ közbeszólások voltak hallhatók.

Szónok elégtelen távozhatott, mert beszédét oly élénk mozgás s a termet megrendítő hatalmas nevetés követte, hogy a megbotránkozás szülte zajnak csak az elnöki csöngettyű vethetett véget.

S Gopcsa ur eme diadalával az ülés véget érven, Lőispán ur ő méltósága a gyűlést eloszlatta.

HIRFÜZÉR.

— **Lapunk** azon évnegyedes t. előfizetőit, kiknek előfizetése a folyó hó végével lejár, annak ideje korán való megújítására tisztelettel kérjük fel, ne hogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

— **Lapunk** azon t. előfizetőit a kik az épen lejárandó évnegyedre előfizetési pénzekkel vagy hirdetési díjakkal hátralékban vannak, tartozásaik szives kiegyenlítésére tisztelettel kérjük fel.

— **A diphteritis gyógyítható.** Egy Greathead nevű Délaustráliai munkás ember, hatásos szert fedezett fel a roncsoló toroklobb ellen. A nevezett ugyanis négy csepp erős kénsavat rendel egy negyed pohár vízben felnöttek számára, gyermekeknek kisebb adag is elég! A szer hatása állítólag rögtöni, mert a sav azonnal megöli a beteg torkában tenyésző élődiéket. A „Hamilton Spectator“ szerint, már haldokló gyermekek e szer vétele után 10 perczezel étvágyat éreztek. Megvállik, hogy olyan lesz-e e szer, a mily üdvösnek írják.

— **Belügyi m. kir. minister** ur a kórházak és gyógyintézetek ügyköréről alkotott szabályrendelet f. évi november 11-én 51661. sz. a. kelt leiratával a törvényhatóságnak megküldte.

— **Helyi és vidéki hírek.** A helybeli állandó működvelő színtársulat mult hó 15-én tartott közgyűlésében hozott határozata folytán a

töröksebesültek javára saját pénztárából 10 frtot küldött a „kolozsvári tudomány-egyetem török-segélyező választmányához.“

— **Deési Dezső** megyei közgyám és László György a tordai királyi törvényszék volt elnöke (egykor itteni kir. urbéri törvényszéki elnök) a napokban igen szép sikerrel tették le az ügyvédi vizsgát.

— **Székváros** szabályrendeleteit a Belügyminister most már végleg helybenhagyta, azok alapján fog tehát mint rendezett tanács még ez év folytán szervezkedni, képviselő testületét és tisztikarát megválasztani.

— **Belügyminister** ur ő nagyméltósága a megye központjában megtorlódtott irodai teendők gyorsabb elvégzése, de főkép a követ-választók állandó névjegyzékai letisztázása végett husz napra három díjnak felvételét engedélyezte.

— **Fővárosi hírek.** A képviselőház folyó hó 5-én befejezte a vallás- és közoktatási ministerium költségvetésének általános tárgyalását; egyik költségvetés vitája sem támasztott oly érdekeltiséget, mint ez, s különösen Irányi indítványa a vallásszabadság- és polgári házasságról a legélénkebb eszmecserét idézte elő; tegnap először Várady Gábor szólalt föl s Irányi javaslatát nem látta időszerűnek, azonban sajnálatát fejezte ki, hogy ezt az ügyet két év előtt, midőn alkalom lett volna rá, el nem intézték; a közoktatási alapok és alapítványok jogi természetének megvizsgálására bizottság kinevezését sürgette, mibe a minister is beleegyezett. Szólt még Somsich Pál a kötelező polgári házasság ellen, s azt állította, hogy ebben minden felekezet megbotránkoznék, míg Papp Gábor (superintendens) ezzel ellenkező szellemben nyilatkozott. Vita közben Tisza Kálmán határozati javaslatot nyújtott be, hogy Irányi javaslatának tárgyalása akkorra halasztassék, mikor a kormány e tárgybeli előterjesztései a ház elé kerülnek. A kérdés föltétlenül, hogy elfogadjá-e a ház a ministerelnök javaslatát, névszerinti szavazás következett, melyben a többség „igen“-nel szavazott; a független szabadelvű párt s a szélső baloldaliak benmaradt része Tisza javaslata ellen szavaztak, s a jobboldal részéről Móricz Pál, a mi meglehetősen derűtséget idézett elő. A hétfői közös ministertanácsnak, hir szerint, semmi eredménye. Egyezés nem jött létre s a bécsi ministerek tegnap reggel elutaztak, a bankügy csomójának megoldása nélkül. Hétfőn este legmagasb meghívásra Budára érkezett b. Hoffmann közös pénzügyér is, kit a hir leendő kormányelnöknek emlegetett, ha a mostani bécsi ministerium megbukik. Tisza Kálmánt tegnap délben fogadta a király. Hire volt, hogy a ministerium bankügyi politikájának és a helyzetnek előadása után, kormányelnökünk a kormány lemondását praesentálta ő felségének, minthogy a két kormány közti éles ellentét mellett az eldöntés most a korona kezében van. A tegnapi közaudencián a király száznál több személyt fogadott.

— **Külföldi hírek.** Bismarck nyilatkozataival foglalkozik a világ. Tanulhatnak belőle a panszlávok és a német-egység felé kaczerkodó bécsi urak is. Amazok megtanulhatják, hogy ha Oroszország a „szent szláv ügyet“ írja lobogójára, akkor Németország a german államok (Anglia és Ausztria) mellé áll. A bécsi urak pedig megtanulhatják azt, hogy Bismarck herczeg mily nagyra becsüli monarchiánkban Magyarország életerejét, melyet a bank-clique most is minden áron gyöngíteni szeretne. Oroszország, hir szerint, a bulgáriai reformok kivitelére már polgári biztost is nevezett ki: Tsekaski herczeget. Angliáról ujra az a hir, hogy ha az orosz ragaszkodni fog a megszálláshoz, Salisbury elhagyja az értekezletet s angol sereg vonul Konstantinápolyba és a Dardanellákba. — Miklós nagyherczeg főparancsnokot tegnap várták Kisenewbe, táborkarával együtt. Londonban meg arról beszélnek, hogy Disraeli kormányelnök a parlament megnyitásakor lemond, mert erélyes politikája Európában nem talál elég viszhangra; utódjául Derbyt vagy Salisbury-t emlegetik. Az egész keleti kérdés folyvást fekete felhők váltakozó alakjaiban gomolyog szemünk előtt. Ép a bizonytalanság teszi e kérdést igen nyomasztóvá. Bukarestből keddre virradó éjjel egy ezredet s 8 üteg ágyut küldtek vasuton Kalafára, mely Viddinnel szemben fekszik. Montenegroból pedig követet küldtek Oroszországba, pénzt kérni, mivel sok herczegovinai menekültet kell tartani. (F. L.) — Egy igen tekintélyes szerb államférfi kijelentette Decazes herczeg francia külügyministernek, hogy Belgrádban a forradalom kitörésétől tartanak, ha a kormány nem teljesíti a népnek azon hangosan nyilatkozó ohajtását,

hogy Törökországgal rögtön és feltétlenül béke köttessék. Ugyanezen államférfi nyilatkozata szerint nagy valószínűséggel bir azon feltevés, hogy Szerbia Oroszországgal szakítani fog. Párisi befolyásos körökben e nyilatkozatnak nagy fontosságot tulajdonítanak.

Törvényhatósági közérdekű közlemények.

Magy. kir. belügyministertől.

5411, szám.

Körrendelet

valamennyi törvényhatóságnak.

A magy. kir. ministertanács határozata folytán és egyetértőleg a birodalmi tanácsban képviselt királyságok cs. és királyi ministeriumával a lovak kivitelé az osztrák magyar általános valamint a dalmátiai vámterület összes határvonalaira nézve megtiltatik. Ezen kiviteli tilalom azon napon lép hatályba, amelyen a vámhivatalok tudomására jut.

Miről a törvényhatóságot oly felhívással értesitem, hogy ezen tilalmat hatósága területén haladéktalanul hirdesse ki.

Budapesten, 1876. november hó 22-én a minister helyett B. Kemény s. k. államtitkár.

(Vége.)

Pénzügyi m. kir. minister ur ő nagyméltóságának az egyenes adók 1877. évi kivetésének megindítása tárgyában folyó 1876-ik évi 54,384. sz. a. a közigazgatási bizottsághoz intézett körrendelete.

6. Április havában;

A kivető bizottságok tárgyalásainak befejezte után a községi közegek beírják a bizottságilag megállapított adótételeket a községi főkönyvbe és az egyes adózók adókönyvecskéibe. Ez által az adókivetési művelet be van fejezve és el lesz érve az, hogy minden egyes adózó összes adótartozását az év negyedik havában teljesen tudni fogja.

Az egyes adónemekben elért kivetési eredményekről szóló összesítéseknek a kir. adófelügyelők által a pénzügyministeri adó- és jövedéki számvevőséghez leendő betérjesztésére a következő határidőket tűzöm ki:

1. januárhó 10-ig a földadót illetőleg.

2. januárhó 30-ig a házadót, az I. II. oszt. keresetadót, továbbá a fegyveradót és a fényüzési adókat illetőleg;

3. februárhó 20-ig az általános jövedelmi pótdadót illetőleg; — végre

4. ápril hó 15-ig a bizottságilag megállapított adónemeket illetőleg az összesítések a fentemlített számvevőséghez lesznek beküldendőek.

A kir. adófelügyelőket felelőssé teszem arra nézve, hogy ezen beküldési határidőket szorosan megtartsák.

Az eddig gyakorlatban volt, a kivetés egyes mozzanatainak haladását kitüntető kimutatók fölterjesztését — az ügykezelés egyszerűsítése végett — megszüntetem, a kir. adófelügyelő már a törvény erejénél fogva köteles levén, hogy a kivetési munkálatokat siettesse, az azokat teljesítő közegeket ellenőrizze, esetleg a hanyag tisztviselőket köteleességük teljesítésére szorítsa.

Utasítom a kir. adófelügyelőt, hogy a közigazgatási bizottságnak — annak legközelebbi ülésében — tüzetes jelentést terjeszzen elő azon intézkedéseiről, melyeket jelen rendeletem alapján az 1877. évi egyes adókivetés megindítása iránt tett.

Jelen rendeletem tartalma szolgáljon a törvényhatósági közigazgatási bizottságoknak zsinórmértékül az adóügyek ellátása körül őket megillető felügyeleti jog gyakorlásánál, köteleességül tevéen egyszersmind nekik, hogy egyrészt a kir. adófelügyelőt és a községi közegeket az egyenes adók kivetése körüli teendőik teljesítésénél ellenőrizzék, másrészt pedig a kir. adófelügyelők indokolt előterjesztéseire az egyenes adók gyors és alapos kivetésének akadályait elhárítani siessenek.

Budapesten, 1876. nov. 3-án,

Szerkesztő postája.

P. n. N.-Somkút. Idejét multa. Aztán rövidebbet kérünk.

Felelős szerkesztő-kiadó PANCZÉL JÁNOS.
Tárcavezető MEDGYES LAJOS.

HIRDETESEK.

Sz. 3469.—1876.

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

Árverezési hirdetmény.

A Szolnok-Dobokamegye területén elvonuló Nagy-Ildóáig a Szamosfolyó mindkét partján, azontul Kliczig a balparton levő özszes; tehát a Deésen felül és alól eső 40 malomgát után egyedül csak Deésen szedendő tutaj-vámjog nyilvános árverezés útján az 1877-ik évi január 1-ső napján kezdődőleg három egymásután következő évre a legtöbbet ígérőnek a folyó 1876-ik évi december hó 20-án d. e. 10 órakor a megyeház nagytermében tartandó nyilvános árverezés útján haszonbérbe adatik.

2. Kikialtási évi bérösszegül 2000 frt állapittatik meg.

3. A bérösszeg évenként kétszer lesz a megye alispánja kezéhez fizetendő, és pedig fele mindig az év februáriusa és márczius első napjain, előre.

4. Köteles az árverezéshez hozzá szólni kívánó az árverező biztos kezéhez 20%-nyi bánatpénzt letenni, s a legtöbbet ígérő, ki egyszersmint bérnök is leendő, a bánatpénzt a bérösszeg 20%-ra kipótolni, mely összeg Szolnok-Dobokamegye alispánjánál biztosítékkép benn-tartatik, s bérnöknek az utolsó haszonbéri összegbe fog tudatni.

5. Jóllehet a tutajvám egyedül Deésen fog a megyei gátrendőrségi szabályok 32. §. értelmében — szedetni, — azon tutajokért, melyek Deésre le nem szállittatnak, hanem Deésen felül eladatnak vám nem vétethetik.

6. A Deésen alól levő gátak után is a vám csak azon esetben vétethetik fel, ha a tutaj Deésről tovább is szállittatik.

7. Ha azonban az illető tutajosok közhitelű bizonyítvánnyal kimutatandják, hogy Deésen alól, mielőtt a megye határszélét elér-ték volna a tutajt valahol eladták, s azokat tovább a Szamoson nem szállittják, ily esetben az azon gátakért felvett vám, melyek a tutajok által nem érintettek, a haszonbérő által visszaadandók.

8. Mindennemű a haszonbérő és tutajosok között felmerülhető kérésekben elsőfokulag a megye alispánja határoz, s e határozat csak birtokon kívül másodfokulag a közigazgatási bizottsághoz, s az 1876. VI. t. cz. 59. §. esetére való tekintettel harmadfokban a közle-kedési Ministerhez fellebbezhető.

9. A haszonbérő pontatlansága esetére, ha a haszonbért pontosan nem fizetné, jogában áll a gáttulajdonosoknak s illetőleg meg-bizottjaiknak a bérlet a bérlettől azonnal elmozdítani, s az ő kárára és veszélyére új árverezést tartani, s bérlobiztosítékából s egyéb lehető vagyonából magát kártalaníttatni.

10. Az ezen árverezésből keletkező minden bélyeg, hirdetési s más szerződési díjak, valamint a gáttulajdonosokat terhelő jöve-delmi adó bérő által hordozandók.

11. A szóbeli árverezés megkezdéséig szabályszerűen felszerelt írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak. Szó és írásbeli ajánlatok egyen-lősége esetére, a szóbeli bir elsőséggel. Az írásbeli ajánlatoknak az ígért évi legmagasabb bérösszegnek megfelelő 20% bánatpénzzel ellát-va és azokban kifejezve kell lenni, hogy bérletni szándékozik az árverezési feltételekkel teljesen ismeretes és azokat összes pontozataiban elfogadja.

12. Azon vállalkozó, ki az árverezés folytán bérőnek fog maradni, köteles a haszonbéri szerződvényt az árverezési eljárás bevé-gezete után 24 óra alatt saját költségén kiállittatni, egyébiránt az árverezési jegyzőkönyv reá nézve még azon esetben is szerződési kötele-zettséggel bir, ha azt alá sem irta volna.

13. Ha bérő által a szerződés 24 óra alatt ki nem állittatnék s a bélyeg, hirdetési s másnemű költségek és illetékek azonnal, a félévi jövedelmi adó pedig 14 nap alatt kinem fizettetnék bánatpénze elvesztése mellett, jogosítva lesznek a birtokosság megbizottjai elle-ne a 9. pontban irtak szerint járhatni el.

Deésen, 1876. év november hó 23-án.

(2—3)

Szarvadi Pál,
alispán.

Végladás.

Zámbó György Deésen tiszte-letteljesen tudatja a n. é. kö-zönséggel, hogy az ezelőtt **Sa-rudy Lajos** nevén álló divat szö-vet-üzletet átvette s annak vég-leges megszüntetése tekintetéből rendkívüli árleszállítás mel-lett **Végladást** nyitott.

Szám 426.

Árverezési hirdetmény.

Alparéti járás szolgabírája részéről ezennel közhirrre tétetik, miszerint a kálnai összes korcsmajogosult birtokosságnak arányosított korcsmárlási joga folyó év december hó 28-án délelőtt 10 órakor Magyarbögáta községében a körjegyzői irodában, három egymás-után folyó évekre nyilvános árverezés útján a többet ígérőnek haszonbérbe ki fog aladni.

Bérletni kívánók 10% vadiummal, és az ösmeretlenek vagyoni és erkölcsi bizo-nyítvánnyal megjelenni hivatnak meg.

Az árverezési feltételek az árverezés napján, annak megkezdése előtt tudtul fog-nak adatni.

Alparéti járás szolgabírája

Ófodorházán 1876. december 2-án.

Muszte László
szbíró.

DEMETER BÉLA

(1—4)

Deésen

ajánlja ujonnan berendezett

Fűszer-, Bőr- és Festék-kereskedését.

Naptárak az 1877-ik évre több választékban.

IRÓSZEREK és PAPIROK.

VICTORIA biztosító

társaság ügyöksége.

BIZOMÁNYI és SZÁLLI-

TÁSI ÜZLET.

Az erdélyi Pincze-egylet

többsajtja borai.

Jamaicai és Cuba-Rhum.

Pecco és Souchong theák.

SZILÁGYI E.-féle

punts, liquer és rosolisok.

Tokai gyógyszerész

Kröczér Ágoston híres gllisz-

ta-csokoládéja.

Brázay-féle

sós-horszesz és életital.

Debreczeni és bethleni

műalmi lisztek

Sajtolt élesztő.

Hüvelyes főzeléki babok.

(Lencse, borsó paszuly.)

Aszalt meggy és vörös-

szőlő.

DISZNÓZSIR.

Angolna, szardinia, oroszhal

és Halikra.

Frank pótkávé,

mely jóságával minden ed-

digi pótkávét felülmul.

Szürt szinmez.

Só-árlás.

Asztali lámpaolaj.

Amerikai és brassói

PETROLEUM.

Ligroin és Benzingáz.

Parafin fagyany

és fagyugyertyák.

Angol mosó-krystal és fény-

keményítő, ugyszintén ame-

rikai rizskeményítő.

Mosó- és nagyválasztéku pi-

pere mosdó-szapanyok.

Üvegelt gliczerin pipere-folya-

dék, ugyszintén üvegelt glicze-

rin-folyadék szapany.

Hirdetmény.

Fogarasy M hály erdélyi püspök ő nagyméltósága apanagyfalusi, vicei és bödöni jóságai 1877. január 1-től kezdődő hat évre haszonbérbe adandók; mi is azon meg-jegyzéssel tétetik közzé, hogy haszonbérletni szándékozik kéretnek erre vonatkozó aján-lataikat legfőlebb folyó évi december 15-éig Gyulafehérvárra a püspöki irodába in-tézni.

Gyulafehérvártt, 1876 november 16.

Dr. Mohay Sándor,
uradalmi ügyvéd.

(2—3)

Ny. Keresztesy Pál könyvnyomdájában Deésen, 1876.